

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy hóra . . . 1 fnt 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér ára **4 krajczár**. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora **1 forint**.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után **30 kr.**

Hivatalos közlemények sora **5 forint**.

Nyilttéri czikkek garmond sora után **20 kr.** fizetendő.

A vörös plakát második kiadása.

Méltóztatnak-e még emlékezni a vörös plakátra? A szabadelvű párt megnyilatkozásának ez a remekműve az 1896. évi választások idején jelent volt meg. Akkor minden szolgabíró és minden jegyző ennek szétosztásával foglalkozott. A szolgabírók evel vélték előéptetési jogczimet, a körjegyzők büncsánatot szerezhetni. Egyébként pedig ez a vörös plakát volt Guttenberg találmányának működése óta a legbadarabb és leghazugabb nyomdatermék, a melyért minden rendezett államban vagy a főgázba, vagy az elmeógyógyintézetbe zárták volna a szerkesztőt.

Egy csodabogar kedvelő barátom ma is őrzi e hatalmas politikai nyilatkozat egy példányát s a nyáron elronyolódott alakban magam is láttam egy másikat a szucsághi községházán.

Nos hát ez a „mű” most második kiadást ért.

A helybeli félhivatalos tegnap megjelent száma a lap élén közli ezt a második kiadást, mint a szabadelvűpártnak a nemzethez intézett kiáltványát.

Biztosra vehetjük azonban, hogy az érdekeltek nem akarják annak hatását olyan szűk körre szorítani és a szolgabíró és körjegyző uraknak nem sokára ismét lesz alkalmuk érdemek, illetve büncsánati jogczimek szerzésére.

Abban azonban már nem vagyunk biztosak, hogy kicsoda ennek a manifestumnak a szerzője. A „M. P.” közlésében még az aláírásokat is nélkülözi, ez az üvöltvény, a mi azt mutatja, hogy a lex-Tiszánál javára gyűjtött aláírások után erre az újabb megnyilatkozásra már nem kölcsönzi oda áldozatkészségét a szabadelvűpárt kosztos legénysége.

Hanem a szerzőt azért el lehetett volna árulni, mert az ily fajta dicsőséget kár a találgatások kétségének dobni oda a jövő előtt.

Igy most mi is kénytelenek vagyunk találgatni, hogy ki is írhatta ezt a diszes valamit a szabadelvűpárt írástudói közül?

A stylust tekintve, írhatta Zsigárdy Gyula, de a hangból a „Magyar Újság” valamelyik fenegyerekére, talán éppen

vitézlő Werner urra ismerünk, a gondolatmenetet tekintve azonban Urányi Imrét gyanusíthatjuk a szerzőséggel.

Ez a gondolatmenet legfrappansabbul az ellenzéknek imputált törekvések vázolásában nyert kifejezést. A mi ott az ellenzéknek tulajdonítottatik, az egyenesen az anarchia.

Csak az a csodálni való, hogy hatény az, a mit ez a famosus irat az ellenzékéről állít, a statarium még mindig nincs kihirdetve. De talán éppen ezt van hivatva bevezetni ez az államokmány.

Azt mondja a Bántfy-rendszernek ez a teguabb megnyilatkozása, hogy a kisebbség azt akarja, hogy a bíró ne üljön törvényt, a rendör ne védje a polgárok személyét és vagyonát, a tolvajt ne csukhassák be.

Nó ennél az utolsó állításnál még Wlassits is megcsóválja a fejét. Ő is tudja, hogy Pulszky Károlyt nem a kisebbség tartja ma is hivatalában.

Valóban ez a üvöltvény csak egyre lehet alkalmas. Arra, hogy majd valamelyik ellenséges érületű történetíró kezébe adatot szolgáltatson a magyar nemzet egykor híres politikai érettségének a kétségbevonására.

Higgye el Zsigárdy ur, vagy Werner ur, esetleg Urányi ur, hogy a három millióval még sem szereztek jogot a nemzettel szemben ilyesmire, nevezetesen arra a megalázó feltevésre, hogy a nemzet el fogja hinni, hogy külföldi állam nem áll többé velünk szóba, ha a kisebbségnek engedve, a liberális tábor feláldozza Bántfy urat. Még kiderül a végén, hogy a német császár a Bántfy Dezső híres macska-bajsa kedveért jött volt annak idején Budapestre és azonnal felmondja a hármasszövetséget, hogy ha ez a macskabajusz nem fog a diplomazia kotyvalékaiba időnként bele kajtárkodni. Gyárfás Endre egyébként kész hitet is tenni erre.

Különbén pedig azt kérdezzük, hogy voltaképen miért apellál a szabadelvű párt a nemzetre?

A törvényhatóságok megrendelt feliratait nem volnának elégséges alap a nemzet bizalmára való hivatkozásra?

Avagy újból a választások előestéjén vagyunk és ezért kell nemcsak a belügyminiszteri széket is Bántfy ur alá keríteni, hanem a vörös plakát második kiadását is megjelentetni?

Annyi ebből a második kiadásból is bizonyos, hogy Bántfy ur kitűnően ért az ellentétek kiegyenlítéséhez, az erők egyesítéséhez, a nehéz helyzetekben kibontakozást nyújtó mérséklet politikájához, szóval a pacificatiohoz.

Erre az utóbbira vállalkozott volt különben annak idején Paskievics tábornagy is. Ő is a rend jelszavát választotta volt munkájához. Ugyanazt a jelszót, a mely valósággal üvölt a vörös plakát második kiadásából. A végén jelentette Miklós csárnak, hogy Magyarország az ő felséges lábainál hever.

Bántfy ur pedig a saját kegyelmes lábai előtt akarja heverni látni Magyarországot.

Nem is kell erre egyéb, mint hogy teljesedjék a vörös plakát második kiadásától megittasult „Magyar Polgár” ama hazafias kívánsága, hogy az „ellenzék” adja ki a fullánkját és pusztuljon utána.

V. A.

Politikai hír.

Szilágyi választói előtt. A lemondott elnökről az a hír járt, hogy a párttal álakulandó kilépettek élére áll. Minthogy azonban a kilépettek egyelőre nem alakítottak pártot, pártelnökre se volt szükségük, tehát Szilágyi Dzsöről ez a kombináció nem teljesedett be.

Szilágyi Dezső, visszatérve az aktív politika küzdőterére, helyesnek látja, hogy álláspontját több fontos kérdésben kifejtsse. Így tájékoztatni akarja a közvéleményt az elnöki állásról való lemondása okairól, továbbá arról, hogy a Tisza-féle javaslatot miért nem írta alá és miért lépett ki a szabadelvű pártból. Ebből a csebből Szilágyi Dezső vasárnap Pozsonyba megy és választói előtt beszédet tart. Nyilatkozatait természetesen az összes politikai körök élénk érdeklődéssel várják.

A politikai helyzet.

Budapest, decz. 14.

A kormány elvan határozva, a képviselőház elnöki székebe Perczel Dezső belügyminisztert ültetni, kinek azt a szerepet szánták: kizárni mindazokat az ellenzékiet az ülésekből az egész ülészakra, a kik a többségnek nem pariroznak.

Erre a házszabályoknak oly értelmű magyarázatával, a minőre sem Szilágyi, sem Láng vállalkozni nem voltak hajlandók, módot is akarnak találni.

A házszabályok 210. §-a ugyanis ekkén szól:

Ha a Ház valamely tagja a rendet zavarja, az elnök öt névszerint is rendreutasíthatja. A rendreutasítás ellen főlészólni, azt visszautasítani vagy vita tárgyává tenni nem szabad. Ha az illető tag a rendzavart folytatja és rögtöni intézkedés szükségére nem forog fönn, valamint az alnök iránti engedetlenség egyéb eseteiben, az elnök kérdésére, a Ház, vita nélkül, egyszerű szavazással, utasíthatja a mentelmi bizottságot, hogy a Ház további intézkedése iránt, 24 óra alatt javaslatot tegyen.

A mentelmi bizottság javaslata ily esetben a Háznak ünnepies megkövetésére, vagy a jegyzőkönyvi megróvásnak a hivatalos lapban és az illető képviselő választókerületében falragaszok által eszközözendő közzétételére, sőt ismétlés esetében, határozott tartalmu időleges kizárás elrendelésének véleményezésére terjedhet. A mentelmi bizottság véleményes jelentését a Ház közvetlen tárgyalás alá veszi és a bizottság többsége s esetleg kisebbségi előadójának is meghallgatásával, az előterjesztett javaslatok fölött, vita nélkül, egyszerű szavazással határoz. A tárgyalásban az illető képviselő részt nem vehet.

Jelentettük már néhány nap előtt, hogy a szabadelvű párt körében alelnökkéként Dániel Gábort és Tallián Bélát emlegetik. Az előbbinek jelölésével az erdélyi képviselők elégedetlenségét akarják némiképpen lecsillapítani, de általában igen kedvezőtlenül fogadják, mert Dániel Gábor a Házban még eddig nem beszélt. Csak párbajsegédi minőségben szerepelt s egy ízben egy a kormány által megrendelt indítványt terjesztett elő. Más politikai működését nem ismerik.

Tallián Béla pedig alispánt volt, azután főispán lett és alelnök, most annak jutalma fejében lesz, hogy négy nap habszós után aláírta lex-Tiszát.

Uton-utfelen csiripelik a kormánypárti verebek, hogy Bántfy Dezső így amugy ránczba szedi az ellenzékiet s ha már semmi sem használ, ugy feloszlatja az országgyűlést. Bántfyról ugyan minden feltehető, a mi alkotmányértés és rut törvényszegés, de a képviselőház feloszlatását, bármint óhajtaná is, nem viheti keresztül, mert az országgyűlés immár nem onslatható fel. Van ugyanis egy törvényünk, az 1867. évi X. törvényezik, melyet ime teljes szövegében ide igtatunk:

E feletti elmélkedésemből zugó viharhoz hasonló hangok zöckentettek ki.

„Itt vannak a magyar huszárok — kiáltottak mindenfelől.

E hirre lelkesülten szaladtam a mai Unió-utca felé. A gr. Nemes-fele házig jutottam, mikor hallottam a trombitaszót s a sebesen rohanó lovascsapat zaját.

(Vége következik.)

M ó t a.

Angol regény.

Az *Ellenzék* részére fordította: **AMICA.**

XI.

(Folytatás.)

Alek elismerte, hogy vannak. Annak a csapásnak a tudata, a mi a szegény Mota előtt állott, visszatartoztatta Aleket azon fedéstől, a miben máskülönbén az ilyenféle beteges gondolatokért részesítette volna. Mota homályosan érezte, hogy baljóslatu elősejtelve a vendége által valamiképpen igazolva volt.

Néhány perc múlva Mike egy hallgatag társaságot szállított el a to partjától. Alek azonban mindent elkövetett, hogy a délutáni vidámságukat visszanyerjék.

Mota kisasszony, mondá, tréfásan fordulva a leányhoz, megígéri, hogy egy nagy kegyben részesít? Éppen eljövetelem előtt Tom biztosított arról, hogy kegyed nem tagadja azt meg tőlem és én egész alázatos-sággal kérem annak a teljesítését, a mi nagyon büszkévé fog engemet tenni.

Kérdezzük meg az orakulumot! mondá Mota nevetve, egy nagy ökörszemű boglárt

X. Törvényezik

az 1847—8. IV. évi tej. 6. 6-ának módosításáról.

Az 1847—8. évi IV. törvényezik 6. §-a következőképp módosítottatik:

Minthogy az évi költségvetésnek országgyűlésileg történendő megállapítása mindig csak egy évre terjed s újabb megállapítás s megajánlás nélkül adót kivetni s behajtani nem lehet: oly esetben, midőn Ő Felsőge az országgyűlést bármik okból előbb feloszlatja vagy annak ülést előbb elnapolja, vagy berekeszti, mint a befejezett számadások beadása és a jövő évi költségvetésnek előterjesztése, a miniszterium által teljesített s az országgyűlésen e tárgyak iránt határozat hozható volt: az országgyűlés meg azon év folytán és pedig oly időben összehívandó, hogy mind a befejezett számadások, mind a jövő évi költségvetés az évek végéig országgyűlésileg tárgyalathassanak.

Ime a törvény. Botorság tehát még annak gondolata is, hogy a kormány feloszlatja az országgyűlést.

Politikai egyetmás.

A vén „ganef”.

Ezt a nevet a Tribuna adta volt — Tisza Kálmánnak. A lex-Tiszáná előterjesztése óta lehetetlen eltagadnunk ez elnevezés genitálását. És azt hisszük, hogy ennek constatálásáért a „Magyar Polgár” sem tesz a nemzetiségekkel való egy gyékényen áruulás czimén szemrehányást nekünk. Hisz nem rég ő is felújította egyik vezércikkében a híres memorandumnak azt az állítását, hogy a magyar a legfegyelméletlenebb népe a világnak. Az igaz, hogy elhallgatta a forrást, a honnan merített.

A mi különben a Tisza Kálmánt megillető neveket illeti, nem marad mögötte a Tribunának a Bolond Istók sem, a melyik a vén geszti rókát „a politika Jäger Mari”-jának nevezi. Mi nem bánjuk, ha a „M. P.” csupa nemzeti chauvinismusból a vén ganef helyett ezt az elnevezést fogadja el a közlegény-generalis stigmájául.

„Igy teszen egy ur.”

Ezt a szálló ige jelentőségre emelkedett röpké szót legújabbban az ifju Csáky László grófra, az ugocai főispánra alkalmazhatjuk. A fiatal gróf, Csáky Albin gróf méltó fia lemondott a főispánságról, minthogy a Bántfy rendszeréről ugy gondolkozik, mint az édes apja. Vajjon a liberális tábor pretoriumai közül melyik hozott életében eféle áldozatot — elveit? Ismételtük, hogy az ifju gróf

véve ki abból a bokrétaból, melyet a kunyhó verőfényes szegletéről szedett. Nézzé, mondá, egyik levelet a másik után kitépve, én az ön kérdését a sorsra bízom. — Ez „Igen” és ez „Nem!”

Egyik viráglevél a másik után hullott és Alek élénken hajlott felébe.

— Hurrah! kiáltá lelkesedéssel, a mint a Mota csak félig mondtott „Igen”-jére az utolsó viráglevél lehullott.

A leány arcán levő pir fokozódott. Szempillái sötétlen nyugodtak azon, a mint várta, hogy Alek a most már rendelkezésére álló, töle várt kegy természetét vele tudassa.

Ma délután kegyed sok szép történetet mondott el nekem, kezdé Alek majdnem olyan hangon, mintha jogát érvényesíteni féltse, de most egy másikat kívánok. Nevének a történetét kívánom tudni.

Mota meglepetésében tágra nyitott szemekkel nézett rá s a határozatlanság kifejezése, majd a bánatát jött az arcára.

Bizonyos Ön benne, hogy Tom azt mondta; elmondhatom Önnek? Kérdé aggályosan. Gyermekkorunkban megígértük egymásnak, hogy azt soha sem fogja megtudni senki, kivéve . . . De itt elhallgatott. Remélletel gondolt annak a mondatnak az értelmére, a mit szinte kimondott, hogy: „kivéve annak, a kivel házasságra léptünk!” Bizonyos benne? ismétlé. És — és Tom nem mondott arról semmit, minő titkot csináltunk mi abból?

Tom elfelejtette a testvérel együtt csinált gyermekes fogadásnak a természetét és bizonynyal nem mondott arról semmit.

Az egész nagyon egyszerű volt, folytatá Mota. Azon időben a saját „Tereza” nevet gyűlölttem, csak azért, mert mindnap a szent Teréz életét kellett olvasnom, mielőtt egy szót megtudtam volna érteni abból és Tom éppen olyan szerencsétlen volt a deák névragozásokkal. Ostobaság volt tőlünk, foly-

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1898. december 15.

Emlékezzünk a régiekről.

Bem tábornok bevonulása Kolozsvárra.

— Irta: *Betegh Ferencz.* —

A kolozsvári hazafias közönség és az ereklye muzeum egyesület megünnepelni kívánja karácsony ünnepén Bem tábornok Kolozsvárra bevonulásának 50 éves évi fordulóját.

Midőn ezt olvasom, emlékeim visszatérnek azokra a nagy napokra, a melyeknek oly ragyogó képet adott Bem tábornok Erdélyben való megjelenése és heroszi működése.

Bem megjelenése előtt én is fogoly voltam.

Néhai édes apámmal és szintén néhai testvéremmel 8 heti fogságot állottunk ki Balázsfalván.

Néhai Betegh Gábor nagybátyám járt közben érdekünkben. E közbenjárásnak az lett az eredménye, hogy Wárdener császári tábornok rendeletet adott ki elbocsátásunkra.

A tábornok egyenes rendeletéből 4 gránátos császári katoná fedezete mellett kszültünk haza.

Felügyelőnk a fogságban *Hosszu József* akkori seminariumi subrigens volt. Fegyveresen járt, kelt. Nem akart kiengedni a fogságból, jó ideig hiába hivatkoztak a mi

gránátosaink a Wárdener tábornok rendeletére.

Végre kijelentették a mi gránátosaink, hogy bennünket visznek erőhatalommal is. Ez imponált a subrigens urnak. Engedett. Indultunk.

Oláh táborokon és rabló csapatokon vezetett keresztül utunk. Óráról órára életveszélyek között haladtunk.

A szilágyi oláh fiukból álló gránátosok a hol kellett lövéssel, a hol a szükség kívánta, puská tusokkal is védtek minket. Így érkezünk december 20-án Tordára.

Néhai atyámat súlyos sebek borították. Nem maradhatott Tordán. Sebei gyógyítására decz. 23-án bejött Kolozsvárra. Én bekísértem atyámat.

Ünnep első napja reggelén ágyuszó ébresztette fel Kolozsvár közönségét.

Rövid idő alatt talpon volt minden császári katoná. Éreztek a sáfrányi illatot. Híre futott, hogy jönnek a magyarok. Mindenki lelkesedve szaladt a főter felé. Én is oda igyekeztem. Előbb azonban felkerestem jó atyámat, ki a Belközép utcában dr. Pfenningdorf lakásán feküdt. Tudattam vele a jó hírt, a mi rendkívül felvidította a szenvedő öreget.

Mikor a főterre értem, ott találtam felállva a várdá előtt 50—60 főből álló sva-lízsért, egy lovas tiszt vezénylete alatt. A csoporttól távolabb, oldalvált állott Wárdener osztrák tábornok fehér lovon, fehér köpenyben. A generális rossz kedvű volt. Fejét lehajtotta, bágyadtan ült lován. Némán állott mellette segéditsztje.

Felismertem a tábornokot, felé közeltem, hogy jól szemügyre vehessem. A hála érzetnek bizonyos neme is vonzott felé, hisz nekünk jölvőnk volt. Én bizonyos vagyok abban, hogy balázsfalvi fogságunkból élve nem szabadulhattunk volna ki a magyar hadsereg bejövételének hírére, ha Wárdener szabadon nem bocsátott. Humánuszületéről tanuskodik ez intézkedése s bölcsességét és a viszonyok ismeretét mutatja az, hogy gránátosokat küldött érettség Balázsfalvára.

Hiszen Balázsfalván ekkor az izgalom tető pontján volt. Mindennap tömeges gyilkolás történt.

Mi szomorú fogságunkban már a legrosszabbra voltunk elkészülve. Annýira, hogy midőn este 6—7 óra tájban fogházunkban lépteit hallók a Wárdener belökte gránátosoknak s a mikor ezek beléptek, megvöltünk győződvé, hogy végöránk ütött.

Elszántan mondtuk egymásnak: „Most végünk van.”

Elképzelhető a meglepetés, a melyet a szabadulás híre keltett. Mi ezt jó sokáig nem akartuk, nem tudtuk hinni.

Ilyen emlékek hatása alatt szemlélttem én a várdá előtt lassu lépésben elhaladó császári lovasokat. E lovasokat kísérte csendesen Wárdener generalis.

Minél tovább néztem, annál erősebben kelt számrnya lelkemben az iránta nyilvánuló hálaérzetem. A sajnálkozással vegyes fájdalomnak bizonyos nemét éreztem a felett, hogy megszabadíttatásunk miatt neki még csak köszönetet sem mondhattunk . . .

disztermében haagsversenyvel egybekötött kötéstélyét, miről az érdekeltek ezennel ér-sittetnek. Belépti díj 1 fnt. Kezdeté 8 órakor.

honnak 500,000 frtot bocsájtott rendelkezésére, miáltal a telep létesítését biztosította ugy, hogy a tavasszal már hozzá fognak az ezer

Nagy választék: férfi, női, és gyermek posztó cipők, csizmak.

a feltűnő olcsó árakra.

Tisztelettel

BCU Napoca. Árpád.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár

E rovat alatti közleményekért a felelősséget a belüldöt illeti.

